

De au pair: onverminderd populair

MICHELLE MAAIJEN

Hoewel de ervaringen van zowel au pairs als gastgezinnen met het au-pairschap overwegend positief zijn, blijkt uit onderzoek dat het naleven van de regelgeving met betrekking tot het au-pairschap niet altijd goed gebeurt. Hoewel de au-pairregeling sinds 1 juli 2015 is aangescherpt en ook de handhaving door de Inspectie SZW is geïntensiveerd, blijft het in de praktijk nog wel eens misgaan. Hoe zit het ook alweer met de au pair?

Culturele uitwisseling

Het doel van de au-pairregeling is nog steeds het faciliteren van het verblijf van de au pair in Nederland om kennis te kunnen maken met de Nederlandse cultuur en samenleving. Om kennis te kunnen maken met de Nederlandse cultuur en samenleving mag het gastgezin de au pair kost en inwoning bieden, in ruil voor het door de au pair verrichten van lichte huishoudelijke werkzaamheden en/of het opvangen en verzorgen van eventuele kinderen van het gezin. Uit onderzoek van het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum (WODC) blijkt dat au pairs aangeven veel over Nederland te leren, zich over het algemeen thuis te voelen binnen het gezin en veel levenservaring op te doen. Voor de meeste au pairs geldt dat hun verwachtingen over het verblijven als au pair in Nederland overeenkomen met hun daadwerkelijke ervaringen hier in Nederland. Toch zijn er, zo blijkt uit het onderzoek, ook au pairs die melden dat zij veel meer uren werken dan eigenlijk toegestaan is op basis van de au-pairregeling of au pairs die aangeven voor langere tijd verantwoordelijk te zijn voor de kinderen van het gezin. Om die reden is de au-pairregeling met ingang van 1 juli 2015 aangescherpt.

De au-pairregeling

Het aantal uren dat een au pair maximaal per week licht huishoudelijk werk mag doen is nog steeds 30 uur per week, met een maximum van 8 uur per dag. Een voorstel om dit te verlagen naar 20 uur per week en maximaal 4 uur per dag, is later door Minister Lodewijk Asscher van Sociale Zaken en staatssecretaris Fred Teeven van Justitie weer ingetrokken. Besloten werd om mogelijk misbruik van de

au-pairregeling op andere manieren te bestrijden dan enkel het verlagen van de 'urennorm'.

De au pair en het gastgezin moeten onder andere een dagindeling maken voor alle zeven dagen van de week, welke dagindeling voor akkoord moet worden ondertekend door het gastgezin en de au pair. In de dagindeling moet worden opgenomen hoeveel uur licht huishoudelijk werk de au pair gaat doen, welke twee dagen in de week de au pair vrij is en wie er naast de au pair (nog meer) huishoudelijk werk doet.

De au pair mag bovendien niet worden betaald voor de licht huishoudelijke werkzaamheden en/of incidentele zorgtaken die verricht worden. Wil het gastgezin de au pair toch betalen, dan mag dit 'zakgeld' niet meer bedragen dan het door de Belastingdienst vastgestelde bedrag van € 340 per maand. Andere financiële regels zijn dat de au pair niet meer dan € 34 mag betalen voor bijvoorbeeld inschrijfgeld, bemiddelingskosten en/of het volgen van een cursus ter voorbereiding op het verblijf in Nederland. Het gastgezin moet daarnaast tenminste één jaar lang voldoende inkomen hebben, waarbij een inkomenseis geldt van 1,5 keer het wettelijk minimumloon in Nederland.

Verder geldt dat het gastgezin uit minstens twee personen moet bestaan en dat de au pair geen familierechtelijke relatie tot in de derde graad mag hebben met een van de leden van het gezin. Ook mag de au pair niet eerder voor het gastgezin (in het buitenland) hebben gewerkt. Het is de bedoeling dat de au pair gaat wonen op het adres van het gastgezin. De au pair moet daarom ook worden ingeschreven op het adres van het gastgezin in de Basisregistratie persoonsgegevens.

De au pair en het gastgezin moeten tot slot een bewustverklaring ondertekenen, waarin zij verklaren aan alle hiervoor genoemde eisen te voldoen en zich er ook bewust van zijn dat zij onder toezicht staan van de Vreemdelingenpolitie, de Inspectie SZW en de IND.

Au-pairbureau

Nieuw is dat een au pair altijd deelneemt aan een uitwisselingsprogramma van een au-pairbureau. Het au-pairbureau legt het contact tussen het gastgezin en de au pair. Het bemiddelen tussen de au pair en het gastgezin mag alleen worden gedaan door een au-pairbureau dat door de IND is erkend als referent. Op dit moment telt Nederland zo'n 23 au-pairbureaus die erkend referent zijn bij de IND.

Voor au pairs van buiten de EU, moet het au-pairbureau een verblijfsvergunning aanvragen. Die verblijfsvergunning wordt voor maximaal één jaar verleend (daarna moet een verblijfsvergunning voor een ander doel worden aangevraagd). Au pairs die van binnen de EU naar Nederland komen hoeven geen verblijfsvergunning aan te vragen. Voor beide groepen au pairs gelden – afgezien van het wel of niet nodig hebben van een verblijfsvergunning – verder dezelfde voorwaarden, die volgen uit de au-pairregeling.

Administratie- en zorgplicht au-pairbureau

Op het au pairbureau rust als bemiddelende organisatie een aantal verplichtingen. De belangrijkste verantwoordelijkheid die het au-pairbureau heeft is ervoor te zorgen dat de au pair rechtmatig in Nederland verblijft. Daartoe heeft het

au-pairbureau allereerst een plicht om informatie door te geven aan de IND. Het gaat om de volgende informatie:

- › wisseling van gastgezin door de au pair;
- › overstap naar een ander au-pairbureau door de au pair;
- › de au pair gaat werken terwijl dat niet mag;
- › het au-pairbureau raakt het zicht op de au pair kwijt;
- › de afgesproken dagindeling wordt niet nagekomen;
- › wijzigingen in de samenstelling van het gezin;
- › de au pair verlaat Nederland.

Het au-pairbureau is ook verplicht om een administratie bij te houden, waarin de volgende gegevens worden bewaard:

- › de afgesproken dagindeling;
- › kopie van het paspoort van de au pair;
- › de naam en het adres van de hoofdpersoon van het gastgezin waar de au pair verblijft;
- › de periode waarin de au pair bij het gastgezin verblijft en de samenstelling van het gastgezin;
- › bewijsstukken dat het gastgezin over voldoende inkomen beschikt;
- › een overzicht van de inspanningen die het au-pairbureau heeft verricht om het welzijn van de au pair in Nederland te controleren.

Tot slot heeft het au pairbureau een zorgplicht, die onder andere inhoudt dat het bureau een zorgvuldige selectie maakt van au pairs en gastgezinnen. Ook moet het au-pairbureau de au pair inlichten over het verblijf in Nederland, de inhoud van de au-pairregeling en het verblijf bij het

gastgezin. Een goede voorlichting over de rechten en verplichtingen van een au pair is tevens vereist.

Overtreding zorg- en informatieplicht

Recent heeft de Raad van State een door de IND opgelegde boete aan een au-pairbureau terecht geacht. Het au-pairbureau kreeg een boete van € 7.500 opgelegd wegens overtreding van de zorg- en informatieplicht. Volgens de IND zou het au pairbureau het gastgezin niet zorgvuldig hebben geselecteerd. Daarnaast zou het au-pairbureau zich in onvoldoende mate op de hoogte hebben gehouden over het welzijn van de au pair. Tot slot zou het au pairbureau niet tijdig hebben gemeld dat de gastmoeder niet langer op het gezinsadres woonde.

Van au-pair naar werknemer

Voor het gastgezin blijft het risico bestaan dat als niet aan de voorwaarden van de au-pairregeling wordt voldaan, de au pair geacht wordt werkzaam te zijn op basis van een arbeidsovereenkomst. De meeste gevallen waarin dit voorkomt is als de au pair na de termijn van één jaar als au pair verbonden blijft aan het gastgezin. Echter, ook als gedurende het eerste jaar de au pair bijvoorbeeld meer dan 30 uur per week licht huishoudelijk werk verricht of de zorg voor de kinderen volledig op zich neemt, kan ook gedurende dit eerste jaar al worden geoordeeld dat er eigenlijk sprake is van een arbeidsovereenkomst. De consequentie daarvan is onder andere dat de au pair recht heeft op het wettelijk minimumloon, loondoorbetaling tijdens ziekte, vakantiegeld en vakantiedagen, enzovoort.

Conclusie

Het blijft oppassen geblazen met het inhuren van een au pair. Hoewel er de afgelopen jaren – gelukkig, zou ik willen zeggen – slechts mondjesmaat jurisprudentie is geweest over dit onderwerp, neemt dit niet weg dat uit de uitspraken die beschikbaar zijn volgt dat er toch een hoop discussie kan ontstaan tussen partijen. Vaak heeft een geschil tussen een au pair en het gastgezin ook een grote emotionele lading, wat de noodzaak van het maken van goede afspraken alleen maar verder benadrukt.

Bronnen

Jurisprudentie: RvS 26-11-2018, 201802152/1/V1 (ECLI:NL:RVS:2018:4108)

Bron: J.M.D. Schans, M. Galloway en L. Lansang, 'Au pairs in Nederland. Culturele uitwisseling of arbeidsmigratie?', rapport voor het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum.

Over de auteur

mr. M. Maaijen
Pallas Advocaten, www.pallasadvocaten.nl